

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Tên luận án: Nghiên cứu nấm *Alternaria* spp. gây bệnh đốm nâu trên chanh dây (*Passiflora edulis*).

Chuyên ngành: Bảo vệ Thực vật

Mã số: 9.62.01.12

Nghiên cứu sinh: Phan Thị Thu Hiền

Người hướng dẫn: PGS. TS. Lê Đình Đôn

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Nông lâm Thành phố Hồ Chí Minh

1. Mục tiêu và đối tượng nghiên cứu của luận án

Mục tiêu nghiên cứu

Xác định tác nhân gây bệnh đốm nâu trên lá, quả chanh dây tại Việt Nam và một số đặc điểm sinh học, khả năng gây bệnh làm cơ sở cho đề xuất biện pháp phòng trừ.

Đối tượng nghiên cứu

Chi *Alternaria* gây bệnh đốm nâu trên chanh dây.

2. Các phương pháp chủ yếu đã sử dụng trong nghiên cứu

Sử dụng phương pháp thường quy, khoa học, kết hợp giữa phương pháp truyền thống và hiện đại:

- Phương pháp phân lập nấm, nuôi cấy nấm trên môi trường nhân tạo
- Phương pháp khảo sát đặc điểm hình thái, đặc tính sinh học
- Phương pháp chủng bệnh nhân tạo trong phòng thí nghiệm và trong nhà lưới
- Phương pháp ly trích DNA và khuếch đại vùng rDNA-ITS, actin và glyceraldehyde-3-phosphate dehydrogenase
- Phương pháp sắc ký lỏng hiệu năng cao và sắc ký lỏng ghép khối phổ

3. Các kết quả chính và kết luận

1. Xác định được có hai loài *Alternaria* gây bệnh đốm nâu trên chanh dây, *A. passiflorae* và *A. tenuissima*, triệu chứng và đặc điểm gây bệnh có sự khác biệt. *A. passiflorae* gây bệnh với kích thước vết bệnh nhỏ hơn *A. tenuissima* và xuất hiện phổ biến

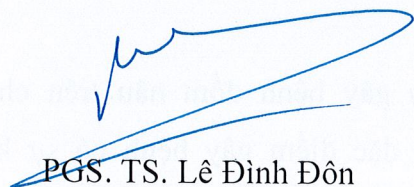
hơn loài *A. tenuissima*. Trong đó, *A. tenuissima* là loài được phân lập trên nguồn cây giống chanh dây nhập nội.

2. Phân tích 3 vùng DNA ITS, ACT và GPDH cho thấy các mẫu phân lập thuộc loài *A. passiflorae* luôn tạo thành nhóm phân biệt với loài *A. tenuissima*. Dữ liệu phân tử của 23 MPL *Alteranaria* được công bố trên genbank là nguồn dữ liệu hữu ích dùng so sánh và xác định sự biến đổi di truyền của tác nhân gây bệnh.

3. Nhiệt độ thích hợp cho sự sinh trưởng của *A. passiflorae* và *A. tenuissima* là 25 – 30°C; Bào tử có khả năng sống sót ở ngưỡng nhiệt độ 45 – 48°C đối với loài *A. tenuissima* và ở 45 – 50°C đối với loài *A. passiflorae*.

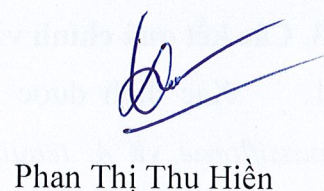
4. Cỏ song nha lông (*Bidens pilosa* L.) trong vườn chanh dây là nơi lưu tồn nguồn *A. passiflorae*; Các loài cỏ dại và cây trồng như cỏ song nhĩ răng tợ, cỏ cứt lợn, cỏ kim thất, cỏ vi cúc, cỏ ruột gà lớn, cỏ tục đoạn rau, cỏ rảng tây sơn, cỏ nghể, cúc dã quỳ, rau dền cơm, cỏ túc tưng tợ, cỏ túc hình rìa, cỏ đuôi chồn, cỏ mần trâu, cỏ đuôi voi, cỏ hôi, cỏ kim thất, bí đỏ, bơ, cà chua, cà tím, cà phê vối, cà phê chè, lạc, đinh lăng, đinh lăng lá nhọn, cây trứng cá, hoa lay ơn, khoai lang, ớt, mít không phải là ký chủ của *A. tenuissima* và *A. passiflorae*. Các cây trồng như điều (*Anacardium occidentale*), bưởi (*Citrus grandis*), cao su (*Hevea brasiliensis*), bầu (*Lagenaria siceraria*), bí đỏ (*Cucurbita maxima*), cải ngọt (*Brassica integrifolia*), cải bẹ xanh (*Brassica juncea*) và cà chua (*Solanum lycopersicum*) là ký chủ của *A. tenuissima*; Cây cao su (*Hevea brasiliensis*), nhãn (*Dimocarpus longan*), sầu riêng (*Durio zibethinus*), bầu (*Lagenaria siceraria*), bí đỏ (*Cucurbita maxima*), khổ qua (*Momordica charantia*), cải bẹ xanh (*Brassica juncea*), khoai lang (*Ipomoea batatas*), ớt (*Capsicum annuum* L.) và cà chua (*Solanum lycopersicum*) là ký chủ của *A. passiflorae*.

HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

PGS. TS. Lê Đình Đôn

NGHIÊN CỨU SINH

Phan Thị Thu Hiền